

ДГ „Незабравка“ – с. Горна Митрополия, общ. Долна Митрополия
ул. „Васил Априлов“ №6, тел. 0778741512, e-mail: dg_nezabravka@abv.bg

Утвърдил:

Директор: Ц. Георгиева

Заповед № 9133.09.2017

ПРОГРАМА ЗА ОБХВАТ И ЗАДЪРЖАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Настоящата Програма и мерки за обхват са създадени на основание чл.263, ал.1, т.8 от ЗПУО и на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение № 373 / 05.07.2017 г. на МС.

Настоящата Програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на МОН за обхват и задържане на децата в предучилищна възраст.

Водещи стратегически документи при изготвяне на Програмата са:
-ЗПУО

-Наредба за приобщаващо образование

-Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система / 2013 – 2025 г. /

-Механизъм за съвместна работа на институциите по обхвата и задържането в образователната система

В стратегията за намаляване броя на преждевременно напусналите образователната система, ранното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху съдбата на всяко семейство, върху развитието на отделните общности и върху цялостното социално – икономическо развитие на страната в дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното развитие на децата от предучилищна възраст.

Ненавременният обхват на децата от предучилищна възраст наложи създаването и въвеждането на единен Механизъм за съвместна работа по обхващане и задържане на деца и ученици, подлежащи на задължително образование, приет е Решение на Министерски съвет № 373 / 05.07.2017 г.

Отпадането от образователната система на ниво детска градина води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на

обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на бъдещото поколение. Здравният и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт са в пряка зависимост от получената степен на образование.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ НА ДЕЦА ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Причините за отпадане са многобройни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта от комплексно подхождане към проблема и същевременно да се прилага индивидуален подход към конкретен случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от детска градина.

Отпадането на деца от групите за задължително предучилищно образование е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление търсим от една страна в семейната среда, в мотивацията и интереса за учене, в обществените отношения, а от друга в подценяване авторитета на учителя и на хората, заети в системата и полагащи грижа за здравето, социализирането и обучението на децата.

1. ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Причините за необхванати и напуснали образователната система деца класифицираме в няколко основни категории.

-Социално – икономически причини: ниски доходи, лошо качество на живот на определени обществени слоеве.

-Етно – културни причини: незачитане ценността на образованието за бъдещото развитие и реализиране на детето, слаб интерес от страна на семейството към образователния процес и свързаното с това нежелание за посещаване на детската градина, непризнати от родителите обучителни затруднения, които водят до нежелание за посещение, спазването на правила и дневен режим, изискващ постоянство; недоверие към отношението и професионализма на педагогическите кадри и непедagogическия персонал в системата.

-Институционални причини – недостатъчен координиран подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременно напускане на образователната система.

-Психологически причини – неувереност, страх, недоверие и липса на уважение към професията на учителя, нежелание за зачитане на нормативни и институционални изисквания, спазването на ред и законоустановени правила.

-Причини, свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава интегрирането на децата със специални образователни потребности. Рисковете от отпадане са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на родителите и педагозите за приобщаването на тези деца. В

тази връзка тук включваме и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование.

В ДГ „ Незабравка „ – с. Горна Митрополия от доста години обхватът на децата, подлежащи на задължително предучилищно образование е 100 %. Застрашени от отпадане са основно тези, които заминават с родителите си в чужбина или по някаква причина нямат поставени нужните ваксини, изисквани от органите на РЗИ, за да могат децата да влязат в детската градина с нормативните здравни документи. Има деца, които постъпват по – късно в детска градина поради недоверие на родителите към институцията като цяло и нежеланието им да поемат отговорностите и ангажиментите си, свързани с престоя и обучението на децата им в детската градина. За съжаление образованието не е достатъчен приоритет за определени слоеве от жителите на населеното място. В резултат на последователната и целенасочена политика на образователната ни институция през последните години обхватът на децата на 5 и 6 годишна възраст е пълен.

В съответствие с нормативната уредба в ДГ „ Незабравка“ е създаден екип за обхват и задържане на децата . В него са включени педагози и представители на непедagogическия персонал на градината, както и представител на Общината. Екипът работи съвместно и в сътрудничество с всички местни и регионални институции, ангажирани с Механизма по обхват на децата, подлежащи на задължително предучилищно образование / Кметство, МВР, община, социални служби и др. /

ДГ „ Незабравка“ – с. Горна Митрополия предлага различни дейности, свързани с превенцията на ранното отпадане на децата от образователната система:

- Осигуряване на позитивна образователна среда, в центъра на която е личността на детето и неговото пълноценно развитие.
- Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на личностно развитие на децата.
- Изграждане на добра мотивационна среда за развитие на децата с разнообразни занимания по интереси.
- Осигуряване на пълноценна комуникация с родителите и подкрепа на тяхната ангажираност като партньори в образователно- възпитателния процес.
- Осигуряване на здравословно хранене и здравословен начин на живот в детската градина.

2.ПРИОРИТЕТИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

- Формулиране на рисковете, съпътстващи преждевременното отпадане на децата от задължително предучилищно образование.
- Анализ на спецификата на населеното място и района, в който се намира детската градина.
- Ежедневно вписване на отсъствията на децата в дневника и своевременно реагиране при възникване на рискови ситуации.

-Сътрудничество и взаимна работа на институциите, ангажирани с превенцията на ранното отпадане.

-Работа с родителите в посока разясняване на ползите от редовно посещение на детската градина и убеждаване на рисковите групи, разяснителни кампании и други.

-Съвместна работа с Обществения съвет към ДГ "Незабравка" за превенция на риска от отпадане.

3. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

3.1 Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за обхващане и задържане на деца, подлежащи на задължително предучилищно образование.

3.2 Подобрени резултати от учебно – възпитателната работа и личностна подкрепа на всяко дете.

4. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ

Политиките и мерките, които ДГ „ Незабравка“ предприема за преодоляване на причините за отпадане и задържане на децата са подчинени на националните, общинските стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждата от подкрепа на всяко дете.

4.1 Семейни и социални причини

Наблюдава се нежелание на определени обществени слоеве за посещение на децата им в детска градина поради незачитане ценността на предучилищното образование и неговата роля за бъдещото развитие на детето. Родителите на тези деца се страхуват от евентуална социална изолация на децата , поради липсата им на навици и умения, изграждащи се в детската градина, които на тях им липсват понеже децата идват в по – късна възраст , задължени от закона, а не по собствено желание и убеждение.

МЕРКИ: Мотивиране, адаптиране, консултиране и подпомагане на родителите и децата чрез редица дейности за приобщаването им към детската общност: наблюдение на режимни моменти от родители, разговори, наблюдаване на резултати от дейностите на децата.

4.2 Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на населеното място, прехвърляне на грижите върху бабите и дядовците, които нямат нужната мотивация и авторитет за включване на децата в образователната система още от предучилищна възраст. Възрастните не могат да се справят с новите изисквания и социалната действителност и предпочитат да отглеждат децата въкъсидо постъпването им първи клас.

МЕРКИ: Посещение по домовете, убеждаване на роднините и след започване посещение на децата в градината ежедневни контакти на учителите в групата с тях, контакти а Отдела за закрила на децата, кметство и други.

4.3 Недостатъчна образованост на родителите и липсата на контрол върху развитието на детето и неговото образование. Проява на нехайство и недоверие към детската градина като институция.

МЕРКИ: Мотивиране на родителите, сътрудничество с други институции за приобщаване на тези деца за посещаване целодневната организация в ДГ, провеждане на срещи с родителите, запознаване с режима на детската градина, организиране участието им в образователни семинари, тренинги и други подходящи форми за запознаването им с живота в институцията.

4.4 Социално слаби семейства

МЕРКИ: Оказване на социална подкрепа от детската градина – осигуряване на безплатни познавателни книжки и пособия.

ДРУГИ МЕРКИ, РАЗРАБОТЕНИ ОТ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

4.5 Разработване на Правила за посещаване на група за задължително предучилищно образование.

4.6 Проследяване ежедневно отсъствията на децата и причините за тях.

4.7 Подпомагане адаптирането на децата, постъпили в детска градина в по – късна възраст.

4.8 Развитие на детската общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

4.9 Квалификация на педагогическите специалисти , насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно отпадане от детската градина.

4.10 Повишаване качеството на педагогическото взаимодействие и прилагане на интерактивни подходи за поднасяне на образователното съдържание, разнообразяване на дейностите и заниманията на децата, стимулиране и развиване на творчески заложби и индивидуални възможности.

4.11 Индивидуална подкрепа на всяко отделно дете и доверие в неговите възможности.

4.12 Подобряване възможностите за интегриране и обучение на деца със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

4.13 Активно включване на родителите в процеса на педагогическото взаимодействие, повишаване степента на сътрудничество с тях и превръщането им в партньори на учителите за развитието на децата и усвояването от тях на компетентности по ДОС.

4.14 Сътрудничество, подкрепа и развитие на връзки за взаимопомощ с други институции и организации за решаване на конкретни случаи на деца и обхват на подлежащите на задължително предучилищно образование: полиция, кметство, дирекция „ Социално подпомагане“, Отдел „ Закрила на детето“.

4.15 Редовен обход от Екип за обхват при ДГ „Незабравка „ и своевременен отчет на дейността и предприетите мерки от него.

4.16 Навременно уведомяване на родителите, които не желаят да запишат децата си на детска градина за техните задължения по ЗПУО, срокове за записване и тръгване на децата на детска градина, както и на мерките, които ще последват ако това не се случи.

5. ДЕЙНОСТИ

5.1 Стремеж за пълен обхват на децата на 4, 5 и 6 годишна възраст и включването им в образователната институция.

5.2 Разработване на График за обход на децата , подлежащи на задължително посещаване преди началото на учебната година. Разговори с родителите за разясняване нормативната уредба, касаеща задължителното посещение на детска градина, правата и задълженията на образователната институция и родителите.

5.3 Осъществяване на сътрудничество с Кметство и местен представител на полицията при обход на семейства, оказващи агресивно поведение и отношение към педагогическите специалисти.

5.4 Организиране на прояви на децата на местно и регионално ниво с цел рекламиране позитивните страни на включването на децата в образователната система.

5.5 Участие на децата в местни, общински и национални конкурси и празници.

5.6 приобщаване на родителите в процеса на образование чрез включването им като представители в Обществен съвет и родителски тройки.

5.7 Организация и провеждане на „ Отворени врати на детската градина“ за популяризиране на образователната институция и повишаване авторитета на работещите в нея.

5.8 Разработване на политика на толерантност и изграждане на хармонични отношения между децата, учители и родители.

5.9 Ежемесечно да се предоставя информация от учителите на групите за задължително предучилищно образование за направените отсъствия, причините за тях и документите за извинение. При допускане на повече от две неизвинени отсъствия родителите своевременно да бъдат уведомени за санкциите , налагани им, съгласно чл.374 от ЗПУО.

6. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Превенцията на ранното отпадане от образователната система включва в себе си мерки, които всяка една образователна институция предприема, за да бъде спряна процеса на ранното отпадане от детската градина.

В ДГ „Незабравка“ се работи в посока на системното повишаване на квалификацията на кадрите – учители и непедагогически персонал , с цел осигуряване на добра комуникация с родители и деца и осигуряване на съвременна образователна среда за децата в предучилищна възраст.

Повишаване качеството на педагогическото взаимодействие и материалната база в детската градина, осигуряват задържане на децата в детската градина, а усилията на персонала и провеждането на обходи с цел информационна кампания и рекламиране институцията и нейните функции, осигуряват задържане на децата, а добрата подготовка за първи клас е причина за плавното преминаване на децата в следващия етап от образователната система: училището.

Липсата на стрес и позитивна нагласа у децата при този процес води до удовлетвореност у деца и родители, емоционална удовлетвореност от престоя в детската градина, а усвоените компетентности гарантират висока резултатност при усвояване на учебния материал в училище.

Разнообразните мероприятия и дейности, осъществени с родители и други институции на територията на населеното място, участието на децата в отбелязването и провеждането на местни и национални празници повишава авторитета на институцията и спомага за привличането и задържането на децата от селото в детската градина.

Механизмът за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна възраст при ДГ “Незабравка“ – с. Горна Митрополия включва:

1. Създаване на екип за съвместна на институциите за обхващане и задържане в образователната система на децата от предучилищна възраст, живеещи на територията на с. Горна Митрополия, наричан екип за обхват;
2. Създаване на правила за обмен на информация между институциите за децата, които не са обхванати в образователната система, децата в риск от отпадане от детската градина, преждевременно напуснали детската градина или не са открити на постоянния им или на настоящия адрес;
3. Повишаване ефективността на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата, както и подобряване координираността при прилагане на санкционния механизъм спрямо родителите при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и ЗПУО;
4. Създаване на процедура за предоставяне на информация от институциите и съвместни действия за налагане на съответните санкции по реда на Закона за закрила на детето и ЗПУО;
5. Създаване на процедура за предоставяне на информация от институциите и съвместни действия за налагане на съответните санкции по реда на Закона за закрила на детето и ЗПУО на родители, чиито деца в задължителна предучилищна възраст не посещават детска градина.

6. Екипът за обхват се създава за всяко населено място, в което има училище. Екипът включва представител на РУО - Плевен, представител на институциите в системата на ПУО на Община Долна Митрополия, на Дирекция „Социално подпомагане“- гр.Долна Митрополия и на съответната областна дирекция/районно управление на МВР. По предложение на ангажираните институции в екипите могат да бъдат включени и други лица, които работят с институциите по въпросите на обхващането, задържането и интеграцията на децата и учениците.

7. Екипът за обхват на ДГ“Незабравка“ – с.Горна Митрополия включва следните представители на институциите: на ниво Община, на ниво детска градина и на ниво РУ на МВР.

8. Екипът за обхват при ДГ“Незабравка“ е определен със Заповед ,която се актуализира в началото на всяка учебна година.

Екипът за обхват осъществява следните дейности по:

1. Идентифициране на децата в задължителна предучилищна възраст, които не са обхванати в образователната система и предприетите мерки за обхващането им:

2. Идентифициране на децата ,отпаднали от детска градина и осъществяване на дейности за реинтеграцията им в образователната система;

3. Идентифициране на децата в риск от отпадане от детска градина и осъществяване на мерки за задържането им в детската градина;

4. Изготвяне на списък с мерки по отношение на всяко дете ,което е идентифицирано като необхванато, отпаднало или застрашено от отпадане от детска градина и взаимодействие с компетентните институции за прилагане на комплексен подход от интервенции;

5. Осъществяване на взаимодействие с родителите за включване и задържане на децата в образователната система;

6. Привличане и работа с медиатори;

7. Предприемане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на децата в съответствие с ДОО за приобщаващо образование.

8. Предоставяне на информация на кметовете на общините за констатирани нарушения на задълженията на родителите с цел налагане на наказания по реда на чл.347 от ЗПУО;

Идентифициране на деца в задължителна предучилищна възраст, които не са обхванати в детската градина и мерките за обхващането им се осъществяват по следния механизъм:

1. До 10.08. на календарната година Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване,, към ГРАО предоставя на общините и на началниците регионалните управления на образованието информация за децата в задължителна предучилищна възраст, които подлежат на обхващане в образователната система;
2. В срок до 18 август началниците на РУО предоставят получената информация от ГРАО на Екипите за обхват по райони на обхват, съобразно данните за постоянния или настоящ адрес на децата;
3. До 31 август въз основа на получената информация от ГРАО Кмета на общината изготвя списък на децата, подлежащи на задължителна подготовка, които през предходната година не са били записани в детската градина на територията на общината и предоставят информацията на екипите по райони на обхват, съобразно данните за постоянния или настоящ адрес на децата;
4. Екипите за обхват предприемат мерки за обхващане на децата, които не са били записани предходната година като:
  - а/ посещение по домовете на децата и провеждане на разговори с родителите с цел записване децата в детската градина;
  - б/ работа с медиатори и местни общности;
  - в/ предлагат на компетентните институции предприемане на допълнителни мерки с оглед прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите по Закона за закрила на детето и ЗПУО, както и спиране на социалните помощи и предоставянето на помощи в натура по реда на Закона за семейни помощи за деца.
5. До 30 септември и до 20 декември директорът на ДГ “Незабравка“ въвежда в информационната система „Безопасно училище,, на МОН информация за записаните в детската градина деца и актуална информация за деца, които имат адрес в населеното място, но не живеят тук и не са записани в детската градина.
6. До 20 октомври началникът на РУО - Плевен изготвя списъци на децата, които са посещавали детска градина през предходната година, но не са записани за тази възраст на информационната система и предоставят списъците на кмета на община Долна Митрополия;
7. До 25 октомври и до 23 февруари предоставят информацията на Екипите по райони на обхват, съобразно данните за постоянен или настоящ адрес на децата.

8. Екипите за обхват предприемат мерки за обхващане на децата, които не са записани на детска градина през текущата учебна година, като посещават децата по домовете и провеждат разговори с родителите на децата с цел записването им в детската градина и други мерки, описани по-горе;

9. Екипите изготвят списък на децата, които в продължение на 10 дни не са открити на постоянния или настоящ адрес за установяване на Началника на РУО – Плевен;

10. В случаите, в които настоящият и постоянният адрес на детето са различни Началника на РУО – Плевен предоставят информацията за неоткритите деца на съответната община по постоянен адрес за установяване местонахождението на детето и родителите му и прилагане мерки за обхващане в детската градина;

11. В случаите, в които децата не могат да бъдат открити в продължение на 10 дни на постоянния им адрес, Кметът на общината уведомява обратно съответните началници на РУО по постоянен адрес;

12. Началниците на РУО – Плевен изпращат данните за необхванатите, неоткрити деца до ГРАО за актуализация, след което ги изпращат до съответната Областна дирекция на МВР по последния известен адрес за оказване на съдействие при извършване на проверка за местопребиваването на детето и родителите му.

Директорът на ДГ „Незабравка“ осигурява и контролира изпълнението на мерките и действията за обхват и задържане на децата в детската градина, както следва:

1. Възлага на педагогическите специалисти и друг персонал включването в екипите за обхват и осигуряват участието му;

2. Съдейства технически, административно и организационно на екипа за обхват, чийто район на обхват включва детската градина;

3. При установена нужда директорът прави предложения до съответната Дирекция „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощ в натура, като предлага вида на помощта, съобразно идентифицираните потребности на детето;

4. Ежемесечно, до 15 число, директорът предоставя информация за предходния месец на кмета на община Долна Митрополия за неосигурено задължително присъствие на децата за повече от 3 дни на дете, посещаващо подготвителна група на детската градина, по неуважителни причини с цел налагане на наказания на родителите по реда на чл.347 от ЗПУО.

5 .Директорът организира изпълнението на дейностите от механизма по т.1 от Механизма на ниво детска градина;

6. Предоставя необходимата информация на началниците на РУО за функционирането на Механизма по т.1.

1. Изпращане на уведомителни писма / или посещение в дома / до родителите на децата, подлежащи на задължително обучение през предстоящата учебна година.

Срок: м.май, юни

Отговорник: Директор

2. Провеждане на родителска среща в началото на учебната година за разясняване изискванията на ЗПУО и свързаните с него задължения на родителите на децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка. Запознаване на родителите с правилниците в детската градина.

Срок: до края на м. септември

Отговорник: Директор

3. Изпращане на уведомителни писма / или посещения в дома / до родителите на деца, които отсъстват безпричинно повече от 5 дни от детска градина.

Срок: при повече от 5 отсъствия без причина

Отговорник: Директор, учители на ПГ

4. Изпращане на уведомително писмо до Кмет Община Долна Митрополия, когато няма резултат от уведомителните писма до родителите или посещенията в дома.

Срок: една седмица след изпращане уведомително писмо до родителите.

Отговорник: директор

5. Изпращане уведомително писмо до Дирекция“ Социално подпомагане“ – отдел“Закрила на детето“, когато безпричинните отсъствия продължават , въпреки предприетите мерки.

Отговорник: директор

6. Посещение в дома на детето с членове на Екип за обхват и задържане и установяване причините за направените отсъствия.

Срок: една седмица след взетите мерки по т.5

Отговорник: директора

7. Отписване на детето от Списък Образец №2 в НЕИСПУО

Срок: при два месеца след безпричинните отсъствия на детето

Отговорник: директор

8. Осигуряване на безплатни учебни помагала и материали за работа на всички деца, подлежащи на задължително предучилищно образование.

Срок: постоянен

Отговорник :директор

9. Провеждане на съвместни инициативи с родителите и децата в детската градина / празници,отворени врати,открити моменти, работа по проекти и др.?

Срок: постоянен

Отговорник: директор и учители

10. Предоставяне на родителите право на присъствие в различни режимни моменти в групата по тяхно желание .

Срок: постоянен

Отговорник: директор и учители

11. Осъществяване на активно взаимодействие и партньорство с родителите за участието им в различни дейности , касаещи живота на децата им в детската градина.

Срок: постоянен

Отговорник: директор и учители

12. Провеждане на индивидуални разговори, анкети, тренинги и други форми на взаимодействие с родителите за осигуряване на актуална информация за възпитанието, обучението и социализирането на децата им в детската градина.

Срок: По график

Отговорник: директор и учители

Настоящата програма е приета с Решение на ПС и е утвърдена със заповед на директора на ДГ.